

Průvodce virtuální naučnou stezkou Malonty

Autoři : žáci 6. třídy ZŠ Malonty

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLNÍ VIRTUÁLNÍ NAUČNÁ STEZKA

Ve školním roce 2010/2011 jsme se zapojili do projektu “Školní virtuální naučná stezka”, realizovaným projektem “Školy pro region”- modernizace ŠVP ZV v českorakouském příhraničí Novohradska (reg.číslo : CZ.1.07/1.1.10/02.0037).

Jednalo se o vytvoření naučné stezky žáky ZŠ v obci Malonty. Stezka má délku cca. 4 km. Startovním místem je budova ZŠ, následuje místní kostel, výhled za kostelem, Farský rybník, Boží muka, Husův a Žižkův vrch a obelisk na návsi. Roli hlavních aktérů a zhotovitelů projektu přijali žáci 6.třídy.

Pedagogický tým, který bude žákům pomáhat :

Bc. Iva Lebedová

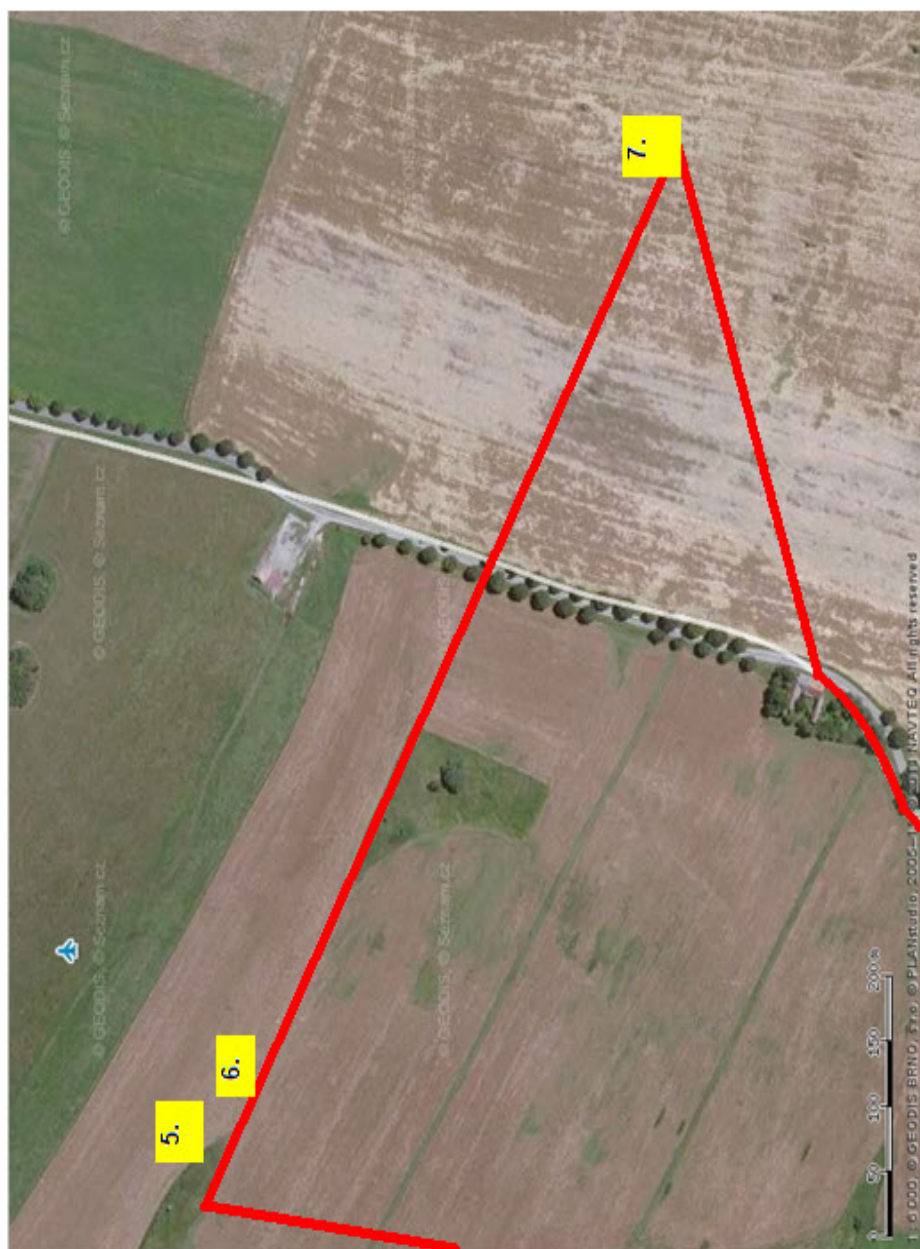
Mgr. Eliška Stará

Mgr. Pavel Majer

Mgr. Jana Vondrášková

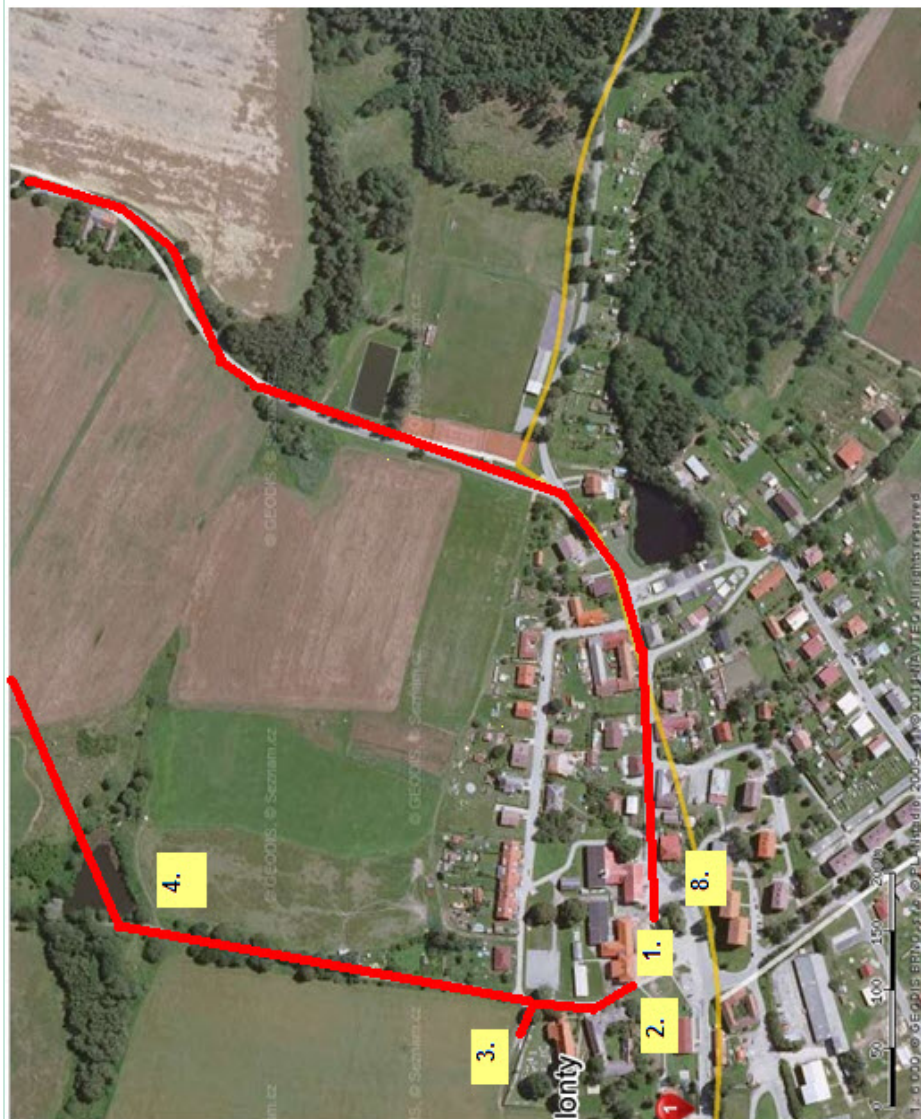
Ing. Miluše Návorková

Plán naší stezky :

1. Škola
2. Kostel
3. Panorama
4. Farský rybník

5. Boží muka
6. Husův vrch
7. Žižkův vrch
8. Obelisk

GPS souřadnice stanovišť

Škola : 48°41'11.87"N, 14°34'42.30"E

Fara : 48°41'12.04"N, 14°34'39.78"E

Panorama: 48°41'14.03"N, 14°34'38.92"E

Farský rybník: 48°41'23.35"N, 14°34'44.06"E

Husův vrch: 48°41'29.73"N, 14°35'02.60"E

Žižkův vrch: 48°41'28.32"N, 14°35'11.57"E

Obelisk: 48°41'10.39"N, 14°34'43.12"E

Krátce o naší obci Malonty ...

První písemná zmínka o obci je z roku 1360. Zakladateli Malont byli němečtí kolonisté, kteří byli povoláni od páni z Michalovic z Horních Babous do Čech, aby zde vymýštili lesy.

V roce 1620 přecházejí Malonty do majetku hraběte Bužoz. Od 14. st. se objevuje název Meinhold. Původní název Meinhold se změnil na Maynholtzov a později na Maynalsislag. Donesárna používaný název Meinelsschlag se vyvinul z původního Meinholtslag

- Meinholtsora paseka nebo myšina.
České jméno obce mělo nejdříve tvar Manholty a z toho vzniklo přesmykem **Malonty**.

Zastávka č. 1 - Základní škola

V Malontech existovala škola již v 16.století. V roce 1784 byla dvoutrídni a musela mít dobrou pověst, což je patrné z líčení F. Kindermanna, který vyslal do Malont své nejlepší učitele, aby vyzkoušel svou školní reformu.

V době okupace se ve škole nevyučovalo, byla obsazena německými uprchlickými rodinami.

Po opravách byla 1.10.1945 otevřena a asi 140 dětí německých rodin se chodilo do školy učit základům českého jazyka. Po dosazení českých a slovenských občanů navštěvovali školu jen žáci českého a slovenského původu.

SOUČASNOST

Ve školním roce 2010/2011 navštěvuje naši základní školu 125 žáků.

Součástí naší školy je i mateřská škola (72 dětí), školní družina a školní jídelna.

Díky podpoře ze strany obce je naše škola každoročně zvelebována (máme nová okna, dveře, interaktivní tabuli, nové počítače a další vybavení).

Nová budova keramické dílny

Naproti budově
školní družiny
v z n i k l a
opravením bývalé
ubytovny nová
s a m o s t a t n á
učebna, která je
využívána jako
keramická dílna.
K pobytu venku
lze využít
přiléhající školní
hřiště nebo se
uchýlit do stínu
p ř e k r á s n ý c h
vzrostlých lip.

Ferdinand Kindermann

(1740 – 1801) – kněz a pedagog

π

Po studiích filosofie a teologie v Praze byl roku 1765 vysvěcen na kněze. Svou kariéru zahájil v jižních Čechách jako vychovatel v šlechtické rodině Buquoyů. Od roku 1771 působil jako farář a děkan v

Kaplici, která byla součástí buquoyského panství. Zde se zasloužil o vybudování vzorové industriální školy, kde děti kromě základních vyučovacích předmětů - čtení, psaní a počítání - získávaly znalosti ze zeměpisu, dějepisu a přírodopisu. Velký důraz byl kladen na praktické předměty, jako pěstování ovoce a zeleniny, domácí práce či řemeslnou přípravu. Po zavedení povinné školní docházky v roce 1774 odešel jako odborník do školské komise v Praze.

VRACÍME SE V ČASE - NAŠE ŠKOLA

2. PŘÍSTAVBA 1965

1. PŘÍSTAVBA 1961

ŠKOLNÍ BUDOVA 1959

Naše výtvarná díla...

Zastávka č. 2 - kostel Svatého Bartoloměje

Kostel sv. Bartoloměje

Kostel sv. Bartoloměje je původně gotická kaple sv. Klavíra, založená v 1. polovině 14. století.

Koncem 15. století kostel rozšířem na dvouložní chrám. Ze západního průčelí vystupuje hranolová věž. Hlavní oltář je barokní a je so práce sochaře Jos. Bieblera z Č. Budějovic, který je autorem Tamsorovy kašny v Č. B. Zvonů masu datující 1423 a 1587. Kostel se nachází nad vsí na vrchu zprostiř hřbitova.

V našem kostele nás nejvíce zaujal :

hlavní oltář ,boční oltář sv.Linharta, kazatelna, žulová křtitelnice,vyřezávané lavice,pokladnička chudých a skleněný lustr v kapli sv.Barbory.

Zajímavost z kroniky :

Nejstarší a dnes už jediný zvon pochází z roku 1407. Stáří zvonu je vylito na plášti zvonu s postavami sv. Bartoloměje a sv. Barbory. Zvon proto byl zhotoven jedinečně pro tento kostel.

Z bývalých 3 zvonů byl největší /výška 85cm , průměr 98cm./Další dva menší zvony z let 1624 a 1783 byly v roce 1917 odebrány pro válečné účely.

Také původní varhanní píšťaly v počtu 27 kusů byly

v roce 1918 odevzdány státu a bylo za ně tenkrát obdrženo 642 K.

Kostel očima dětí

Srdce na malontském oltáři

V pamětní farní knize k roku 1836 poznamenává kronikář , že „ v posledních měsících tohoto roku v naší milé otčině panuje nemoc cholera morbus, pojmenována též asiatický břišní mor. Do naší krajiny nepronikla“.

K tomu lze poznamenat, že z této doby pochází dřevořezba Srdce Páně ve zlatých plamenech na hlavním oltáři našeho kostela pořízená vesničany z Malont za to , že po devítidenním modlení k Srdci Páně o záchranu před morem obec skutečně byla zachráněna. Dřevořezbu nechala pozlatit lineckým zlatníkem jedna farní dobrodinka asi o 30 let později.

Jiná pověst praví , že zlatem zářící , paprsky orámované srdce na kostelním oltáři v Malontech představuje samotné Srdce Ježíšovo. Údajně bylo nalezeno ve zdi kostela poté , co v ní farář zaslechl mnohokrát opakované tajemné bušení a dal proto stěnu prolomit.

Sv.Barbora - patronka původního kostelíka

Často se k ní lidé modlili v minulosti například při morových epidemiích.

Památka se slaví 4.prosince.

Sv.Barbora byla krásná dívka , kterou krutý otec uvěznil v kamenné věži a její výchovu vedl v pohanském duchu. Jeden ze sloužících přivedl Barboru ke křesťanské víře , které se odmítla zřici ,a tak ji otec vlastnoručně sťal. V tom okamžiku vyšlehl z jasného nebe blesk a na místě krutého otce zabil.

V ikonografii je vyobrazována s křížem, pavím perem, mečem (symbol jejího mučednictví) nebo držící kalich a hostii, již jí před popravou přinesl anděl. Také bývá představována s věží, kterou drží v ruce.

Sv. Bartoloměj - patron kostela

Ze všech světců nejvíce kostelů a svatyní v naší zemi je zasvěceno právě svatému Bartolomějovi. Svátek svatého Bartoloměje se slaví 24.srpna.

Je patronem řezníků, koželuhů, zpracovatelů kůže, ševců, krejčích, obuvníků, vazačů knih, také pastevců, sedláků...

Podle legendy byl odsouzen k tzv. perskému trestu smrti. To znamenalo, že byl nejprve stažen z kůže a posléze ukřižován hlavou dolů pohory za to, že přivedl na křesťanskou víru arménského krále a obyvatele jeho 12 měst.

Bývá zobrazován jak drží koželužský nůž, vlastní kůži, knihu.

Zastávka č. 3 - Panorama (výhled za kostelem)

Cesta k
Farskému
rybníku je
lemována
krásnými
stromy i
keři

Při pohledu na panorama za kostelem vidíme několik vrcholů. Kraluje jim Klet' (1084m). Z dalších vrcholů již žádný nepřesahuje tisícimetrovou hranici. K dalším významnějším vrcholům patří Poluška (919 m), Kohout (870 m), Vysoký kámen (865 m), Hradišťský vrch (780 m), Hodonický vrch (726 m) u Desek a Husův vrch (696 m).

Klet' - na vrcholu se nachází Josefova věž, dříve nazývaná císaře Františka Josefa, nejstarší kamenná rozhledna v Čechách, (dostavěna byla v roce 1825), za příznivého počasí nabízí rozhled až k Alpám, na Lipno či elektrárnu Temelín. Je vysoká 20 metrů, nahoru vede 110 schodů. U rozhledny stojí Tereziina chata s restaurací a poblíž ní se nacházejí nejvýše položené sluneční hodiny v Čechách. Na vrcholu nelze přehlédnout televizní vysílač pro jižní Čechy vysoký 175 metrů, který byl postaven roku 1978. Kousek pod vrcholem stojí hvězdárna, která náleží ke světové špičce v oblasti zkoumání planetek. Na její počest je nazvána planetka (2199) Klet'. Byla postavena v letech 1957-1958.

Kohout – nachází se u Besednice v Soběnovské vrchovině. Je nejvyšším vrchem Slepíčích hor. Na jeho vrcholu se nachází žulový hranol označující bod trigonometrické sítě.

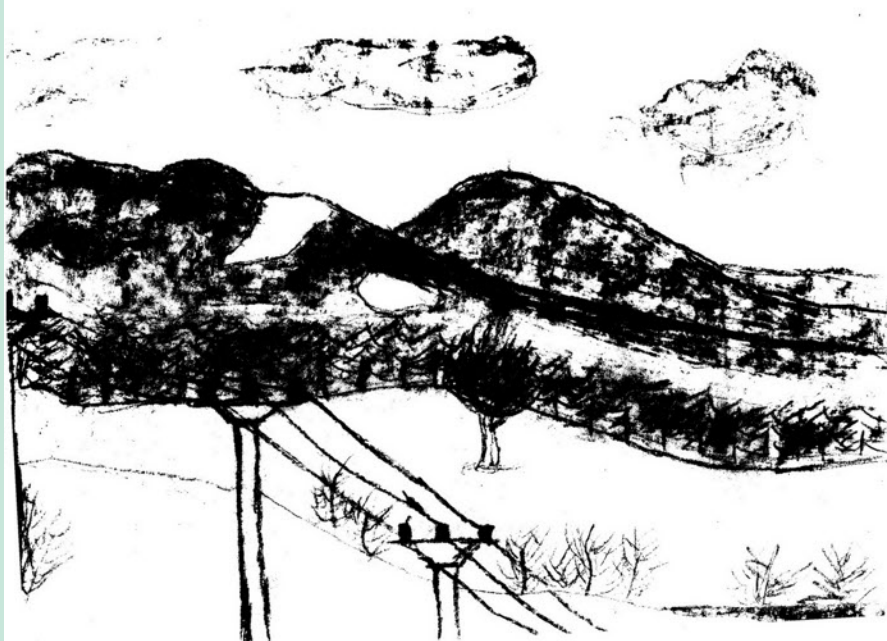
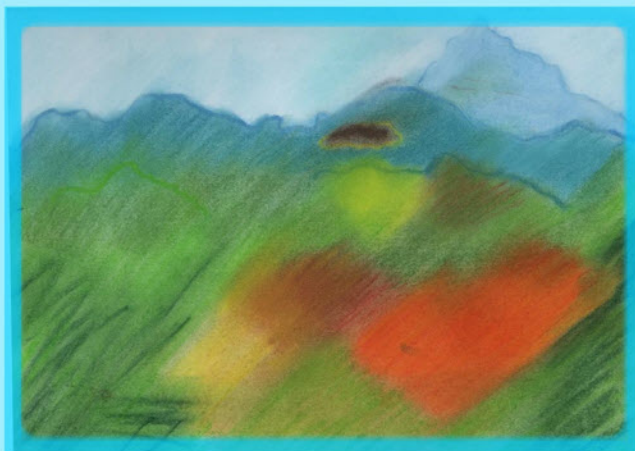
Hradišťský vrch – zalesněný vrch 2,5 km vých. od Kaplice nad vsí Hradiště se žulovými skalami. Stávalo tady výšinné hradiště ledvinového tvaru, osídlené 700 let př.n.l.. Hradiště zaniklo požárem. V lokalitě je skupina halštatských a slovanských mohyl.

Vysoký kámen – je druhým nejvyšším vrchem Slepických hor, místně je nazýván Slepící. Nižší vrcholy kolem něho se neoficiálně jmenují Kuřata. Zajímavé seskupení balvanů na vrcholu vede k domněnce, že se jedná o pohanské obětiště uctívaců slunce. Nasvědčuje tomu uspořádání těchto kamenů na uvedený způsob a hojný výskyt obětních mis (kámen s uměle vyhloubenou mísou).

Pohled našima očima...

Zastávka č. 4 - Farský rybník

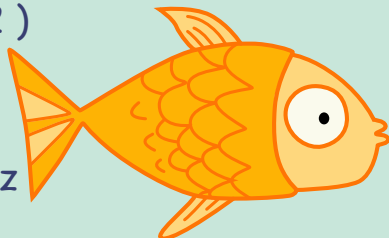

Farský rybník

Rozloha : 25, 18 arů (2518 m²)

Vlastník : Obec Malonty

Nájemce : Český rybářský svaz

Fauna i flóra Farského rybníka je velmi pestrá. Žijí zde vozdní plži (plovatka bahenní), dravé vodní ploštice (splešťule blátivá, znakoplavka obecná), larvy komárů, pijavice, ploštěnky, drobní planktonní korýši (buchanky, hrotnatky). Najdeme tu vodoměrky a bruslačky, které používají povrchové blanky vody jako podkladu, po němž se pohybují. Nad rybníkem létají vážky a šídla různých barev (modré, žlutozelené). Na kusech dřeva pod hladinou jsou přichyceni chrostíci se svými schránkami. Schránky si zhotovují z různých materiálů (úlomky rostlin, z písku).

Kolem rybníka se hojně vyskytují žáby, zejména zelení skokani, ropuchy a plazi (užovka obojková). Prostor podél břehů je místy vyplněn rákosinami s orobincem, sloužící jako hnízdiště pro vodní ptáky. V okolí můžeme najít také olše, okřehky, ostřice, kapradiny, mochny, pryskyřníky, pomněnky, bodláky, bez, svízele a kopřivy.

V letním období dochází na rybníku k rozvoji sinic a řas vlivem prohrátí vody. Podíl na tomto stavu má také rybářské hospodaření (hnojení a příkrmování ryb).

V letošním roce jsme zejména prozkoumávali svět vodních bezobratlých živočichů.

Obyvatelé Farského rybníka

Komár

Bruslačka obecná

Splešťule blátivá

Šidlo

larvy chrostiků

Plovatka bahenní

vodoměrka

dospělec vážky

orobinec

larva vážky

Zastávka č . 5 - Boží muka

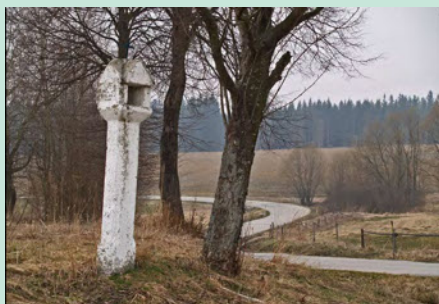

Boží muka se nazývá drobná stavba nejčastěji ve tvaru sloupu nebo pilíře, někdy krytá stříškou. Nacházejí se na návrších, rozcestích či v místech, kde někdo zahynul. Často bývají obklopena památnými stromy.

Nejstarší boží muka se snad začala vyskytovat již před 14.stoletím. Od 14. století se objevují kamenná gotická boží muka, z nichž se zčásti též kvůli husitskému obrazoborectví dochovala jen některá (např. na Českobudějovicku a Českokrumlovsku). Největší rozšíření božích muk pak patří období baroka a první republiky.

Po řadě pozemkových reforem, zejména pak po zcelování menších polí do rozměrných honů v rámci kolektivizace v 50.letech 20.století, se z volné krajiny vytratily. Zachovaná boží muka

společně s památnými stromy představují důležité orientační body nejen pro turisty, ale hlavně pro majitele a správce pozemků.

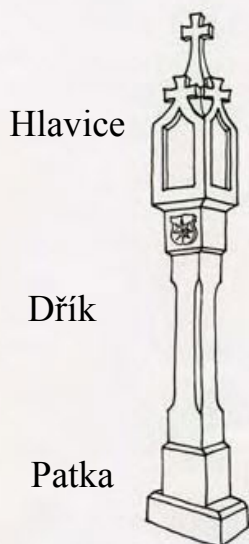

Standardní boží muka z období gotiky jsou tvořena třemi částmi. Jedná se o *patku*, *dřík* a *hlavici*, které bývají někdy vytesány z jednoho kamene, ale daleko častěji se skládají z jednotlivých dílů spojených jako lego.

Patka je nejspodnější část božích muk, připomínající sokl. Bývá nejčastěji obdélníkového tvaru s ohlazenými stěnami.

Na patku navazuje, většinou poměrně dlouhý **dřík** (1,5–2 m). Je užší než patka, opět obdélníkového tvaru, přičemž postranní hrany jsou zkoseny. Dřík může na sobě nést reliéfy různých znaků, nápisy či data (ta nemusí ale vždy odpovídat stáří božích muk).

Hlavice je zakončení této malé sakrální stavby. Jedná se o různě tvarovanou boudičku s nitkami, na jejímž vrcholu může být kamenný křížek.

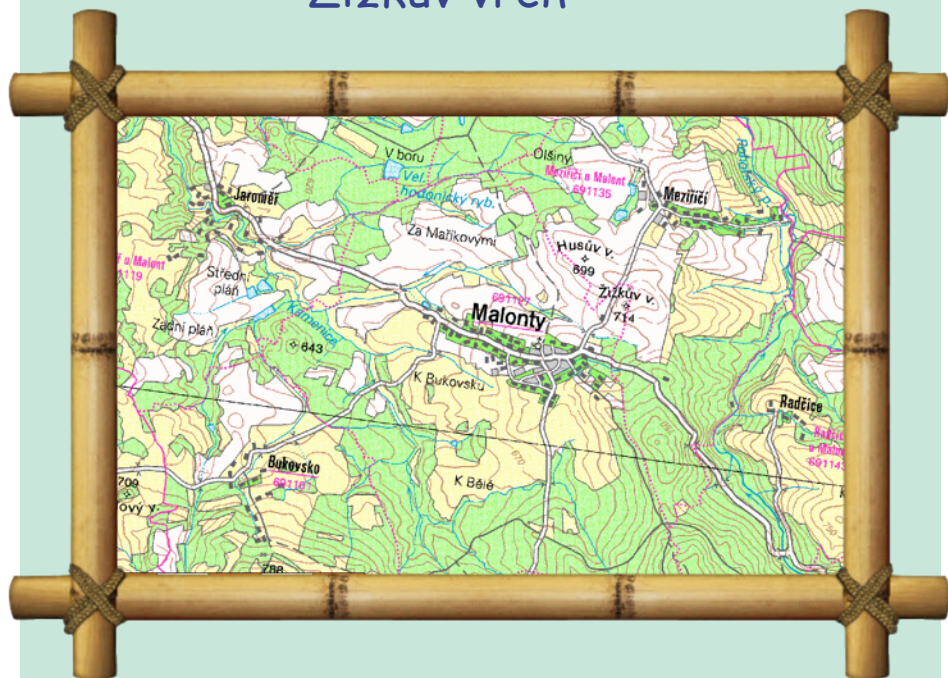

30.5.1835 byl nařízen soupis všech kapliček , křížů, Božích muk a soch v celé oblasti farní obce malontské s tím , že bude přenesen též do farní kroniky.

Soupis obsahuje 42 položek a to : 11 kapliček , 3 kříže , 28 soch a Božích muk , z toho 12 v oblasti Malont.

Zastávka č . 6 - Husův a Žižkův vrch

Žižkův vrch (714 m n. m.)

Husův vrch (699 m n. m.)

Vrchy se nacházejí nedaleko Malont směrem na SV.
Kolem kopců jsou pole.

Husův vrch se dříve jmenoval Trnkový vrch. Informace
jsme vyčetli v PK mapách na OÚ Malonty.

Zastávka č . 7 - Obelisk

Osud pomníku na malontském náměstí

Ve farní kronice se dozvíme , že 6.6. 1911 byl odhalen pomník císaře Františka Josefa I., který byl pořízen německého svazu Šumavy .

V červenci 1926 byl odhalen pomník válečníků z Malont z doby 1.sv.války. Císař František Josef zmizel , byly postaveny dva kamenné granáty k jehlanu a přidána deska se seznamem padlých. V roce 1946 byla i tato deska odstraněna a na jejím

místě upevněna deska „Bílá hora odčiněna.“ Tak byl 35 let starý pomník německý pozměněn na pomník český . Granáty z 1.sv.války tam zůstaly stát , duby před pomníkem byly poraženy.

Doufáme, že se Vám náš průvodce líbil.

A tohle jsme my - autoři ...

Zleva :

Tomáš Majer

Petr Čurda

Petra Outratová, Andrea Oušková,

Lenka Benešová, Lada Šlapáková

Jiří Kubát, Miroslav Pavlica, Daniel Levý

Jan Micka , Pavel Hekerle

Šárka Lüftnerová

Monika Janošťáková

